



รังสิตสารสนเทศ



วารสารวิชาการบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์

ปีที่ 15 ฉบับที่ 1 มกราคม - มิถุนายน 2552

ISSN 0859-1814



สารบัญ

วิจัยสารสนเทศ วารสารวิชาการของสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยรังสิต

ISSN 0859-1814

บทบรรณาธิการ

- ✓ การศึกษาผู้รับบริการ : โอกาสในการพัฒนาคุณภาพบริการของห้องสมุด..... 5
โดย... ระเบียบ แสงจันทร์

- ✓ การรู้สารสนเทศของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
วิทยาเขตศรีราชา..... 14
โดย... สุพิศ บายคายนม และ ดร.ขวัญชฎิล พิศาลพงศ์

- ✓ การพัฒนาระบบฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ฉบับเต็มสำหรับห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์
มหาวิทยาลัยรังสิต..... 32
โดย... รัตนาภรณ์ กาศโอสถ และ ผศ.ดร.ปรัชญนันท์ นิลสุข

- ✓ แนวโน้มรูปแบบห้องสมุดโรงเรียนในการเป็นแหล่งการเรียนรู้ของชุมชน..... 62
โดย... จันทร์สถิตย์ พันธุ์เพชร และ ดร.มลิวลีย์ ประดิษฐ์ธีระ

- ✓ เจ็ดคุณลักษณะเด่นของคนไทยในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล
และความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในชีวิตและการทำงาน..... 72
โดย... ธนยศ ศิริดำรงศักดิ์ ผศ.ดร.พรรณระพี สุทธิวรรณ และ
ดร.กุลยา พิธิษฐ์สังฆการ

- ✓ บันทึกการเข้าร่วมประชุมและเสนอโปสเตอร์ในการสัมมนาประจำปี 2008
ของสมาคมห้องสมุดอเมริกัน ตอนที่ 1..... 84
โดย... ดร.มลิวลีย์ ประดิษฐ์ธีระ



การพัฒนาระบบฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ฉบับเต็ม สำหรับห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ มหาวิทยาลัยรังสิต

The Development of Full-Text Thesis Database for Electronic Library

รัตนาภรณ์ กาศโอสถ*

ผศ.ดร.ปรัชญนันท์ นิลสุข**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาระบบฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ฉบับเต็มสำหรับห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ มหาวิทยาลัยรังสิต โดยศึกษาความพึงพอใจ และเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ใช้ระบบฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ฉบับเต็ม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยรังสิต จาก 3 กลุ่มวิชา ได้แก่ กลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพ กลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และกลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ รวมทั้งสิ้น 226 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามความพึงพอใจ ของผู้ใช้ระบบฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ฉบับเต็ม แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA)

การพัฒนาระบบฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ฉบับเต็มสำหรับห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ มหาวิทยาลัยรังสิต พัฒนาขึ้นโดยใช้โปรแกรมการจัดการฐานข้อมูลมายเอสคิวแอล (MySQL) และภาษาพีเอชพี (PHP) ซึ่งฐานข้อมูลที่พัฒนาขึ้นมีความสามารถในด้านการบันทึกข้อมูล การแก้ไขข้อมูล การลบข้อมูล การเพิ่มข้อมูล และสืบค้นข้อมูล

ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจในการใช้ระบบฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ฉบับเต็มสำหรับห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ มหาวิทยาลัยรังสิต มีความพึงพอใจด้านการออกแบบหน้าจอ ด้านการสืบค้นฐานข้อมูล ด้านการแสดงผล และด้านการติดต่อกับผู้ใช้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก นักศึกษากลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และนักศึกษากลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพ มีความพึงพอใจในระดับมาก และนักศึกษากลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง

ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจ ของผู้ใช้ระบบฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ฉบับเต็มสำหรับห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ มหาวิทยาลัยรังสิต ระหว่างนักศึกษาทั้ง 3 กลุ่มวิชา โดยรวมพบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อเปรียบเทียบรายด้าน พบว่า ด้านการออกแบบหน้าจอ ด้านการสืบค้นฐานข้อมูล ด้านการแสดงผล และด้านการติดต่อกับผู้ใช้ นักศึกษากลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพ กลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และกลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มีความพึงพอใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

* นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

** ภาควิชาครุศาสตร์เทคโนโลยี คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

Abstract

The purpose of this research was to develop full-text thesis database for electronic library at Rangsit University and to compare the satisfaction of the database users. The sample of the study consisted of 226 students of Rangsit University, which included students from three groups: health sciences, science and technology, and humanities and social sciences. The data collection instrument was a questionnaire. The numerical rating scale was arranged into five levels and the statistics used for analysis were arithmetic mean, standard deviation, percentage, and F-test.

The development of full-text theses database for electronic library at Rangsit University was started by using Database Software Program MySQL and PHP Language. The developed database was able to record, edit, delete, add, and search.

The research result revealed that the sampling students were satisfied in using the developed database. The satisfaction was on the page design, display format, and user interface. In average, the scores showed at a high level of satisfaction. The students in humanities and social sciences group, and health sciences group were highly satisfied. The students in science and technology were moderately satisfied.

The comparison of satisfaction in using the developed database found out that the sampling students from three groups had different levels of satisfaction at the statistical significance level of .05. The comparison of satisfaction appeared in the page design, display format, and user interface found out the students in health sciences group, science and technology group, and humanities and social sciences group had different levels of satisfaction at the statistical significance level of .05.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในยุคเทคโนโลยีสารสนเทศ ข้อมูลความรู้ในสาขาวิชาต่าง ๆ มีจำนวนมากและปรากฏอยู่ในหลายรูปแบบ เช่น สิ่งพิมพ์ สื่อต่างๆ ฐานข้อมูล และสารสนเทศทางอินเทอร์เน็ต ก่อให้เกิดปัญหาในการสืบค้นข้อมูลให้ได้ตรงตามความต้องการ ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศ และการพัฒนาด้านการจัดการสารสนเทศในปัจจุบัน มีผลต่อองค์กรต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนมีความพยายามในการหาวิธีการจัดเก็บข้อมูลต่างๆ ที่มีอยู่ให้เป็นระบบ เพื่อสามารถสืบค้นและนำไปใช้ประโยชน์ได้ตามความต้องการ แนวคิดเกี่ยวกับ "ฐานข้อมูล" (Database) จึงได้แพร่หลายและได้รับความสนใจมากขึ้น ฐานข้อมูลในฐานะเครื่องมือการจัดเก็บและการเข้าถึงข้อมูลทางวิชาการที่ตอบสนองความต้องการของนักวิชาการและนักวิจัย ทำให้การศึกษาค้นคว้าข้อมูลทางวิชาการที่ปรากฏในสื่อต่างๆ หลายรูปแบบสามารถกระทำได้อย่างสะดวก และรวดเร็ว ดังนั้นฐานข้อมูลจึงได้รับความสนใจและมีความสำคัญอย่างยิ่ง ด้วยเหตุนี้จึงมีการพัฒนาฐานข้อมูลเพื่อใช้ภายในหน่วยงานต่างๆ เพิ่มขึ้น ส่งผลให้ปริมาณฐานข้อมูลมีเพิ่มมากขึ้นและครอบคลุมในหลายสาขาวิชา

ในโลกของสังคมข่าวสาร เทคโนโลยีสารสนเทศเปิดโอกาสให้ผู้ใช้งานสามารถแลกเปลี่ยนข่าวสารระหว่างกันได้ง่ายขึ้น การติดต่อสื่อสารก่อให้เกิดประโยชน์อย่างมากมาย สำหรับประโยชน์ในด้านการศึกษา สถาบันการศึกษาสามารถแสดงผลข้อมูลทางการศึกษา การวิจัยและโครงสร้างต่างๆ ของสถาบันเพื่อประโยชน์ของนักศึกษาและผู้สนใจ (วิทยา เรื่องพรวิสุทธิ, 2539, หน้า 7) ซึ่งหากได้มีการพัฒนารูปแบบการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ทางการศึกษาให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้ใช้ รวมทั้งเป็นการส่งเสริมให้บุคลากรทางการศึกษาเกิดการพัฒนาด้านเทคโนโลยี และสามารถแสวงหาความรู้ด้วยตนเองโดยใช้เทคโนโลยีเป็นสื่อกลางการเรียนรู้ อันก่อให้เกิดสิทธิประโยชน์ทางการศึกษาที่มีความสัมพันธ์ และสอดคล้องกับพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวดที่ 9 เทคโนโลยีสารสนเทศ มาตรา 65-67 (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542, 2542, หน้า 19-20) ซึ่งมีสาระสำคัญในการพัฒนาบุคลากร ทั้งด้านผู้ผลิต และผู้ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อให้มีความรู้ ความสามารถ และทักษะในการผลิต รวมทั้งการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมที่มีคุณภาพ และประสิทธิภาพ ส่งเสริมให้มีการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

วิทยานิพนธ์เป็นสิ่งพิมพ์ประเภทหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการศึกษาค้นคว้า และวิจัย เนื่องด้วยปัจจุบันบัณฑิตมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นส่งผลให้วิทยานิพนธ์มีจำนวนมากขึ้น ทำให้เกิดข้อจำกัดในการสืบค้นข้อมูลและการใช้ข้อมูลวิทยานิพนธ์ จากปัญหาการเข้าถึงวิทยานิพนธ์ทำให้หน่วยงานบริการสารสนเทศ ได้แก่ ห้องสมุด และศูนย์สารสนเทศต่างๆ จำเป็นต้องคำนึงถึงระบบการจัดเก็บและค้นคืนวิทยานิพนธ์ขึ้น เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้ใช้ในด้านการจัดเก็บหน่วยงานบริการสารสนเทศ ส่วนใหญ่จัดเก็บวิทยานิพนธ์แยกต่างหากและจัดเรียงตามหมวดหมู่ โดยแยกวิทยานิพนธ์ภาษาไทยและภาษาอังกฤษออกจากกัน ส่วนด้านการสืบค้นข้อมูลมีการจัดทำเครื่องมือช่วยค้นหลายๆ รูปแบบ เช่น บัตรรายการ สิ่งพิมพ์ที่รวบรวมรายชื่อวิทยานิพนธ์ ฐานข้อมูลบรรณานุกรมวิทยานิพนธ์ และซีดีรอมรวบรวมรายชื่อวิทยานิพนธ์

วิทยานิพนธ์เป็นสิ่งพิมพ์ที่มีรูปเล่มขนาดใหญ่ และมีปริมาณที่เพิ่มมากขึ้นทำให้ยากแก่การค้นหา ปัจจุบันเครื่องมือช่วยค้นวิทยานิพนธ์ส่วนใหญ่อยู่ในรูปของสิ่งพิมพ์ เช่น หนังสือรวมบทคัดย่อ จัดทำโดยบัณฑิตวิทยาลัยของมหาวิทยาลัยแต่ละแห่ง หนังสือรวมบรรณานุกรมและบทคัดย่อ จัดทำโดยหน่วยงานงานวิชาการ ส่วนเครื่องมือช่วยค้นที่จัดทำขึ้นโดยห้องสมุดมีทั้งบัตรรายการ บัญชีรายชื่อวิทยานิพนธ์ และฐานข้อมูล ซึ่งฐานข้อมูลส่วนใหญ่เป็นการรวบรวมวิทยานิพนธ์ทุกสาขาวิชา และให้ข้อมูลรายการบรรณานุกรม บทคัดย่อ มีมหาวิทยาลัยจำนวนมากที่ให้ข้อมูลวิทยานิพนธ์ลักษณะเอกสารฉบับเต็ม (Full-Text) การให้บริการฐานข้อมูลฉบับเต็ม ผู้ใช้สามารถสืบค้นข้อมูลได้ตลอด 24 ชั่วโมง โดยไม่จำกัดสถานที่ สามารถศึกษาทางไกลได้ จึงเป็นการประหยัดเวลาและค่าใช้จ่าย การบริการของห้องสมุดต้องการการสนับสนุนให้เข้าถึงสารสนเทศ ให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้โดยใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ผู้ใช้ควรได้รับบริการที่มีประสิทธิภาพตรงตามความต้องการ (Marales, 2000, pp. 212-221)

มหาวิทยาลัยรังสิต มีนโยบายที่มุ่งไปสู่การเป็นมหาวิทยาลัยอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic University: E-University) ที่ต้องการพัฒนาให้เป็นมหาวิทยาลัยเอกชน ที่เป็นผู้นำในด้านการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาประยุกต์ เพื่อบูรณาการการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ภารกิจหลักของมหาวิทยาลัยคือการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ เพื่อพัฒนาสังคมและประเทศชาติทางด้านสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ โดยเน้นให้นักศึกษาเป็นศูนย์กลางการเรียนการสอน และส่งเสริมให้นักศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเอง

การก้าวเข้าสู่การเป็นมหาวิทยาลัยอิเล็กทรอนิกส์ของมหาวิทยาลัยรังสิต โดยการพัฒนาและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมาปรับปรุงการให้บริการทางวิชาการ การจัดการเรียนการสอน การประสานงาน และระบบข้อมูลเพื่อการบริหารให้เกิดความคล่องตัว รวดเร็ว และเข้าถึงได้ด้วยตนเองทั้งในส่วนของผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ และนักศึกษา ในการลงทะเบียนและการสื่อสาร (E-Registration and Communication) บริการอาจารย์ที่ปรึกษา (E-Advisors and Professors) การเรียนด้วยตนเอง (E-Learning) ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ (E-Library) และสำนักงานอิเล็กทรอนิกส์ (E-Office) (มหาวิทยาลัยรังสิต, 2550, หน้า 3)

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยรังสิต ซึ่งเป็นศูนย์กลางแห่งการเรียนรู้และแหล่งรวมทรัพยากรสารสนเทศ ได้ดำเนินการตามนโยบายของมหาวิทยาลัยในการพัฒนาให้เป็นห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ (E-Library) เพื่อให้การบริการได้สะดวก รวดเร็ว และตรงตามความต้องการ โดยการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัย มาใช้ในการดำเนินงานห้องสมุด ทั้งอุปกรณ์ (Hardware) โปรแกรม (Software) และบุคลากร (Peopleware) ในการจัดการและการให้บริการวิทยานิพนธ์แก่นักศึกษา บุคลากรภายในมหาวิทยาลัย และบุคคลภายนอกที่สนใจ การเข้าถึงข้อมูลได้ยาก ล่าช้า และไม่ได้รับข้อมูล ที่จะช่วยในการตัดสินใจในการคัดเลือกเรื่องที่ตรงกับความต้องการ เนื่องจากข้อมูลวิทยานิพนธ์ของมหาวิทยาลัยรังสิตรวมอยู่ในฐานข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศทุกประเภทของห้องสมุด ซึ่งไม่สามารถสืบค้นบทคัดย่อของวิทยานิพนธ์ได้ หากมีการจัดระบบฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ จะช่วยให้เกิดการติดต่อสื่อสารได้อย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดการประหยัดต้นทุน การดำเนินการ และการตัดสินใจ ประกอบกับปัจจุบันคอมพิวเตอร์เข้ามามีบทบาทในด้านการจัดการทรัพยากรสารสนเทศ รวมถึงระบบฐานข้อมูล และการประยุกต์ใช้สารสนเทศต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในกระบวนการรวบรวมข้อมูล การสร้างสารสนเทศและการนำสารสนเทศไปใช้งานด้านต่างๆ (สุชาติ กิระนันท์, 2541, หน้า 2)

เพื่อให้การค้นคว้าข้อมูลการวิจัยในลักษณะของวิทยานิพนธ์ ซึ่งเป็นแหล่งรวมข้อมูล การวิจัยที่มีจำนวนมาก สามารถทำได้สะดวก รวดเร็ว ช่วยในการตัดสินใจให้ได้ข้อมูลตรงตามความต้องการมากยิ่งขึ้น และเป็นการประหยัดค่าใช้จ่าย การเก็บรวบรวมข้อมูลวิทยานิพนธ์ไว้อย่างสมบูรณ์ทั้งรายการบรรณานุกรม บทคัดย่อ และเอกสารฉบับเต็ม ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อนักวิชาการ นักวิจัย นักศึกษา บรรณารักษ์ และผู้สนใจ ในการสืบค้นข้อมูลที่เป็นรายการบรรณานุกรม บทคัดย่อ และเอกสารฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ที่จัดเก็บไว้ในแหล่งเดียวกันได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และตรงตามความต้องการอย่างมีประสิทธิภาพในรูปแบบฐานข้อมูล

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบการพัฒนาและดูแลงานทางด้านฐานข้อมูลของห้องสมุด จึงมีความสนใจในการเก็บรวบรวมข้อมูลวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยรังสิตในรูปแบบของฐานข้อมูล (Database) ซึ่งเป็นการจัดการข้อมูล และเรียกใช้ได้อย่างมีระบบโดยใช้โปรแกรมมายเอสคิวแอล (MySQL) ในการสร้างฐานข้อมูล ร่วมกับการใช้โปรแกรมภาษาพีเอชพี (PHP) ใช้โปรแกรมอะโครแบท ดีสติลเลอร์ (Acrobat Distiller) สำหรับจัดเก็บเอกสารในรูปของพีดีเอฟ (PDF) และใช้โปรแกรมดรีมวีฟเวอร์ (Dreamweaver) สำหรับสร้างเว็บเพจ (Web Page) จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง และการสัมภาษณ์ นักพัฒนาโปรแกรมคอมพิวเตอร์ (วราห์ศักดิ์ พงษ์สวัสดิ์, 2548) พบว่า โปรแกรมทั้งสี่สามารถใช้งานร่วมกันได้ ก่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงในการพัฒนาฐานข้อมูลบนระบบอินเทอร์เน็ต โดยฐานข้อมูลดังกล่าวจะเป็นฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ฉบับเต็มสำหรับห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ มหาวิทยาลัยรังสิต สำหรับการจัดการและให้บริการวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยรังสิต ทั้งนี้ฐานข้อมูลที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วยข้อมูลด้านต่างๆ คือ 1) ข้อมูลเบื้องต้นของวิทยานิพนธ์ 2) บทคัดย่อวิทยานิพนธ์ 3) ข้อมูลวิทยานิพนธ์ฉบับเต็ม ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า ผู้ใช้จะมีความพึงพอใจต่อการใช้ระบบฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ฉบับเต็มสำหรับห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ มหาวิทยาลัยรังสิต

ทั้งนี้เพราะฐานข้อมูลดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ ต่อการศึกษาของคณาจารย์ ผู้วิจัย บรรณารักษ์ นักศึกษา และผู้ที่สนใจ สำหรับใช้เป็นแหล่งศึกษาข้อมูลวิทยานิพนธ์ ซึ่งจะตอบสนองความต้องการใช้ข้อมูล ได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และบรรลุวัตถุประสงค์ของผู้ใช้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาระบบฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ฉบับเต็มสำหรับห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์มหาวิทยาลัยรังสิต
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้ใช้ระบบฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ฉบับเต็มสำหรับ ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ มหาวิทยาลัยรังสิต
3. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ใช้ระบบฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ฉบับเต็มสำหรับห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ มหาวิทยาลัยรังสิต ระหว่างกลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพ กลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และกลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

สมมติฐานของการวิจัย

1. ผู้ใช้มีความพึงพอใจต่อการใช้ระบบฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ฉบับเต็มสำหรับห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ มหาวิทยาลัยรังสิต ในระดับมาก
2. ผู้ใช้กลุ่มวิชาที่แตกต่างกันมีความพึงพอใจต่อการใช้ระบบฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ฉบับเต็มสำหรับห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ มหาวิทยาลัยรังสิต แตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดขอบเขตการวิจัยไว้ดังนี้

1. การพัฒนาระบบฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ฉบับเต็มสำหรับห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ มหาวิทยาลัยรังสิต โดยใช้โปรแกรมมายเอสคิวแอล (My SQL) และภาษาพีเอชพี (PHP) ที่มีความสามารถในการจัดเก็บ และค้นคืน วิทยานิพนธ์ ในรูปแฟ้มข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ โดยผู้ปฏิบัติงานสามารถเพิ่มเติม และแก้ไขฐานข้อมูลได้

วิทยานิพนธ์ที่ใช้สร้างระบบฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ฉบับเต็มสำหรับห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ มหาวิทยาลัยรังสิต เป็นผลงานวิทยานิพนธ์ภาษาไทยของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยรังสิต ที่ให้บริการที่ห้องสมุด ศูนย์บัณฑิตศึกษาวิภาวดี ห้องสมุดศูนย์บัณฑิตศึกษาสาทรธานี และสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยรังสิต

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

- 2.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

2.1.1 นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา กลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพ กลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และกลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต ประจำปีการศึกษา 2550 จำนวน 586 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา กลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพ กลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และกลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต ประจำปีการศึกษา 2550 โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างจากประชากร ในข้อ 2.1.2 ตามตารางกำหนดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1979 อ้างถึงใน พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540, หน้า 303) ได้กลุ่มตัวอย่าง 226 คน

2.3 ตัวแปรที่ศึกษา

2.3.1 ตัวแปรต้น คือ

2.3.1.1 กลุ่มวิชาของผู้ใช้ระบบฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ฉบับเต็มสำหรับห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ มหาวิทยาลัยรังสิต 3 กลุ่มวิชา ได้แก่ กลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพ กลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และกลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

2.3.2 ตัวแปรตาม คือ

2.3.2.1 ความพึงพอใจของผู้ใช้ระบบฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ฉบับเต็มสำหรับห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ มหาวิทยาลัยรังสิต ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการออกแบบหน้าจอ ด้านการสืบค้นฐานข้อมูล ด้านการแสดงผล และด้านการติดต่อกับผู้ใช้

กรอบแนวคิดในการวิจัย



ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Library)** หมายถึง ห้องสมุดที่ให้บริการข้อมูล หรือสารสนเทศในรูปแบบเต็มที่เป็นสิ่งตีพิมพ์ หรือสื่อโสตทัศน์ จะถูกจัดเก็บไว้ในในรูปแบบของสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ โดยมีเครื่องมือ หรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ช่วยในการจัดเก็บและสืบค้นข้อมูล สามารถสืบค้นข้อมูลผ่านทางเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

2. **การพัฒนาฐานข้อมูล** หมายถึง การพัฒนาขั้นตอนและองค์ประกอบของฐานข้อมูลให้มีประสิทธิภาพ โดยกำหนดรูปแบบของการพัฒนาฐานข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้ 1) การรวบรวมวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยรังสิต 2) การวิเคราะห์ (Analysis) โครงสร้างและขั้นตอนการทำงานของฐานข้อมูล 3) การออกแบบ (Design) ฐานข้อมูลโดยการนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์มาสร้างรูปแบบของฐานข้อมูล 4) การเขียนโปรแกรม (Programming) เป็นการพัฒนาโปรแกรมตามกระบวนการที่ศึกษา 5) การนำข้อมูลเข้า (Input) เป็นการบันทึกข้อมูลต่างๆ ของวิทยานิพนธ์เข้าสู่ระบบฐานข้อมูล 6) กระบวนการ (Process) ดำเนินการตามขั้นตอนของระบบฐานข้อมูล 7) ผลการดำเนินการ (Output) คือผลที่ได้รับเมื่อผ่านกระบวนการต่างๆ แล้ว 8) การประเมินความพึงพอใจ (Evaluation) ของผู้ใช้งานฐานข้อมูล และ 9) การปรับปรุงแก้ไข (Improve) เป็นการปรับปรุงฐานข้อมูลให้มีประสิทธิภาพและตอบสนองความต้องการของผู้ใช้มากยิ่งขึ้น

3. ฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ฉบับเต็ม (Full-Text Theses Database) หมายถึง ฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ฉบับเต็มสำหรับห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ มหาวิทยาลัยรังสิต โดยการรวบรวมผลงานวิจัยของนักศึกษาหลักสูตรแพทยศาสตร์ ซึ่งเรียกว่า วิทยานิพนธ์ และผลงานวิจัยของนักศึกษาหลักสูตรแพทยศาสตร์ ซึ่งเรียกว่ารายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระของกลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพ กลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และกลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต มีการจัดเก็บไว้อย่างเป็นระบบ โดยใช้โปรแกรมมายเอสคิวแอล 4.0.12 (My SQL Database 4.0.12) ร่วมกับโปรแกรมภาษาพีเอชพี 2.4 (PHP MyAdmin Database Manager 2.4) ในการพัฒนาฐานข้อมูล การแสดงผลของฐานข้อมูลประกอบด้วย รายการทางบรรณานุกรม บทความย่อภาษาไทย และภาษาอังกฤษ และเนื้อหาของวิทยานิพนธ์เต็มทั้งฉบับ

4. ความพึงพอใจ (Satisfaction) หมายถึง ผลรวมความรู้สึกเชิงบวกของนักศึกษาต่อการใช้ฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ฉบับเต็มสำหรับห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ มหาวิทยาลัยรังสิต ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการออกแบบด้านการสืบค้นฐานข้อมูล ด้านการแสดงผล และด้านการติดต่อกับผู้ใช้

- 4.1 ด้านการออกแบบหน้าจอ หมายถึง ความสะดวกในการเข้าสู่การใช้ฐานข้อมูล การกำหนดรูปแบบของฐานข้อมูลในการจัดวางองค์ประกอบของหน้าจอ เมนูคำสั่ง การกำหนดขนาดของตัวอักษรและการใช้สี
- 4.2 ด้านการสืบค้นฐานข้อมูล หมายถึง ความง่ายต่อการสืบค้น มีความสะดวกในการสืบค้นและเข้าถึงข้อมูล มีหัวข้อในการสืบค้นครอบคลุมตามความต้องการ เช่น สาขาวิชา อาจารย์ที่ปรึกษา และปีที่พิมพ์ เป็นต้น
- 4.3 ด้านการแสดงผล หมายถึง ความรวดเร็วในการทำงานของระบบฐานข้อมูล ความถูกต้องในการแสดงผล รูปแบบการแสดงผลที่ได้จากการสืบค้น การนำเสนอข้อมูลได้ตรงตามความต้องการ และรายละเอียดของข้อมูลที่นำเสนอเพียงพอกับความต้องการ
- 4.4 ด้านการติดต่อกับผู้ใช้ หมายถึง ความสะดวกในการเข้าสู่การใช้ฐานข้อมูล ความง่ายในการใช้ฐานข้อมูล มีคู่มืออธิบายรายละเอียดขั้นตอนการใช้ฐานข้อมูล และประโยชน์ในการใช้งาน

5. ผู้ใช้ระบบ หมายถึง นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยรังสิต ที่ศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 2 ในประเภทวิชากลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพ กลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และกลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ประจำปีการศึกษา 2550

- 5.1 นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษากลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพ หมายถึง นักศึกษาที่กำลังศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา คณะพยาบาลศาสตร์ คณะเทคโนโลยีชีวภาพ และคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต ประจำปีการศึกษา 2550
- 5.2 นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษากลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี หมายถึง นักศึกษาที่กำลังศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา วิทยาลัยวิศวกรรมศาสตร์ คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ และคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต ประจำปีการศึกษา 2550
- 5.3 นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษากลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ หมายถึง นักศึกษาที่กำลังศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา วิทยาลัยนวัตกรรมการผลิต วิทยาลัยบริหารธุรกิจและรัฐกิจ คณะนิเทศศาสตร์ คณะศิลปและการออกแบบ คณะศิลปศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ คณะอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและการบริการ และสถาบันการทูตและการต่างประเทศ มหาวิทยาลัยรังสิต ประจำปีการศึกษา 2550

